

MEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2:50 K 1 óra 2:50 K
1 évre 30 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter. I. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Nyugalmat!

Mint érc-kürt messze rivalló szava, szeretnénk szétkeltani mindenfelé: nyugalom, nyugalom! Most már mindenki csillagodjék le és csillapítsa le azokat, akik kisebb lelkierevével rendelkezve, nádszállként engedik magukat az öröm, vagy döbbent szelétől ingatni. Most erős férfiakra van szükség, akik a megszűletett szabadságot minden vártól és bonytól és szennyől meg tudják oltalmazni. Megismétljük a megyéspástor intelmét: vallási, rajzi különbözőség nélkül dolgozzunk mindnyájan a rend, csend, közbiztonság helyreállításán! Városunk már nyugodt. A város is lecsendesedett. A városok impozáns, vértelen forradalmán csunya dolog lenne, ha a magyar falvak feledkezzenek meg magukról s vár, vagy semmi tapadna azokhoz a kezekhez, amelyek négy éven át szörnyiták a puskát a fronton, nagyúrták a földet az ősi határon s legtöbb jogot, szabadságot, hogy a szabadság virága kinyíljen számukra.

maradhatnak a helyükön. Ne! Akik nem bírják a nép bizalmát, azok távozzanak, menjenek tünjenek el máshova, nehogy tovább keszítsék azt a népet, mely az o tapintatán, erkölcseiben szivelen vagy erélytelen eljárásuk és bárásmódjuk miatt már eleget túrt, szenvedett.

De mielőtt proscibálja a nép a bűnösöket, — fontolja meg jól, hogy némelyik nem csak látszatra bűnös, mer hiszen a letűnt kormány képtelen rendeleteit, kénszerűségeit kellett végrehajtaniuk.

Ha pedig személyvátozások szükségeseek, akkor jöjjen a változás egyszerre, hogy a szines elmozdítási ügyek ne tartanak soká, ne legyen korteskedés és ne legyen viszály. A legfontosabb maradjon a rend fenntartása, a bekezes egyetértés és munkálkodás. Ez fogja biztosítani, hogy az új magyarország előre haladjon a fejlődés felé.

Óriási perspektíva nyílik meg

előtünk: szabadság, béke, egyenlőség lesz ebben az országban. Ez méltó az emberhez. Ez fogja megszűntörösíteni erőnket, kedvünket. Csak helytlen legyen mindenki, csak szűnjék meg minden ellenségeskedés benn és künt egyaránt s akkor kezdődjék meg a halál után az élet, a harc után a munka.

Békeszergetés és egyetértés legyen a mai nagy napokban a főelv. Tegyük felre most a felelősséget, társadalmi ellentéteket szűntessék alkalmas ténnyel. Lásd most egyaránt a felelősséget, a sokat aggodó, békét óhajto embert, aki a békeért az eszenvedett igaztalanságokat is feladná képes.

Most arra legyen gondunk, hogy a hazatérő hősök kapjanak meleg ételt, meleg ruhát, tisztességes foglalkozást, földet, jogot. Mert kell, hogy a feltekezt összes barlanglakóiból a nap sugaras élet kultúrájával vajjanak ismét. — Jós.

megvalik állásától, amelyet 10 évvel ezelőt pompás ambícióval, munkádsággal kezdett s a mely e mai a nagy idő alatt megőrizte.

— Hazatérő katonáink között. Vasúti állomásunkon naponta 20—25 ezer katonát utazik keresztül és láthatólag lelkesülnek a cigány zenén, amely éjjel-nappal működik az állomáson. Különösen nagy a forgalom az esti órákban. Tegnap este befutott egy katonai vonat 4000 katonával. Az olasz frontról jöttek. Volt közöttük egy 82-ös őrmester Csikba való székei, aki 3 év óta nem volt otthon. Höl van a Plavától Csikmegye. Három éve a pergőz volt a zenéje. Sírta fakadt a magyar zeneszóra és a fronton megkarított pénzét — mintegy 200 koronát oda adta a primásnak. A ma déli vonattal érkező katonákat kellemes illatu guiyás leveles várta. A fedett étközben békésen együtt falatoznak, a mi embereink orosz, olasz foglyokkal és eseh, osztrák, szlovák és horvát katonákkal. Nem kérdezik milyen nemzetiségű, mindenki kap párolgó guiyást. Vajjon a mi katonáinkat is ilyen testvéri szeretettel várják idegen országokban?

— Megnyílnak az iskolák 13. íkán. A járványbizottság előterjesztésére a polgármester elrendelte, hogy 10 iskolában megkezdődjenek az elemi iskolákban.

— A városi tisztviselők szabad szervezete, amely tárgyal anyagi érdekeinek előmozdítására alakult, tegnap este 6 órakor gyűlést tartott a felsővárosi ovoidában. Dr. Katona Nándor indítványára és Mayer fővárosi középiskolai tanár és Katona József városi szemel-lenőr hozzászólása után elhatározták, hogy csatlakozásra szólítják fel az összes fehérvári szellemi munkásokat. Azután a Nemzeti Tanács nagybizottságos érdekei képviselőre megválasztották Alapi Nándort és Mráz Jánost. A tisztviselők közszükségleti cikkeinek mielőbbi kiutalásának sürgetésére kiküldötték Csúcs János szám-tisztet, Sárosy ellenőrt és Papp Ferenc igtatót.

— Osztatlan munkaidőt! Most, amikor a szénél- és a világító anyaggal a legmesszebbmennyőleg takarékoskodni kell, felhívjuk a városi hatóság figyelmét, hogy rendezze el a városi hivatalokban, hogy a hivatalos munkaidő osztatlanul 8 órától d. u. 2 óráig tartassék. A délutáni órákban hozzák be az inspektioi rendszert. Ez sürgős kötelessége a vezetőségnek, hisz oly kevés a tüzelőanyag, hogy az elemi iskolák futására alig van elegendő.

HIREK.

— A főispán körüja a megyében. Gróf Karolyi József főispán útkarát dr. Kovács Gyula kíséretében nagy napos körutat tett a vármegye északi és nyugati részén, amelynek tőpnap érkezett vissza. Bejárta Mór, Budaörs, Söréd, Csakvár, Vértesszőlős, Vértessomlyó, Ábrányfalva, Kelenföld, Úrnok, Val, Bicska. Sósútk és Btyek közszégeket. Nevezett közszégek képviselő testületet csatlakoztak a Nemzeti Tanácshoz és a főispán utasításai szerint megalkotották a polgárorséget és ígértek tetteket hogy az elhajtott jószágot és elutalajdonított holmikat visszazserzik jogos tulajdonosaiknak.

— Kiténtések. Az erdő felhatalmazott katonai parancsnok-ság Lakits Béla 17. honv. gy. ezredbeli századost, valamint az ellenség előtt elesett Hadházy András 17. honv. gy. ezredbeli századost a 3. osztályú hadékit-ményes vaskoronarenddel tüntette ki.

— A villanygyárral végre el-bánnak! A Nemzeti Tanács erélyes fellépésére a városi hatóság megrendszabályozza a mi kedves Phoebusunkat. Lesz hát világosság, mert ha nem, akkor drágán fog ráfizetni a villanygyár vezetősége.

— A munkaközvetítő hétfőn kezd a működését. Kerekes Lajos dr. főjegyző Pálkás Sebő munkaszakéitól való megbeszélés után megszerkesztette a munkaközvetítő szabályzatot. Hétfőn már működésbe áll az új munkaközvetítő ha addigra helyiség áll rendelkezésre.

Tehát mégis megy a polgármester. Ellenkező híresztelések ellenére is határozottan megírhatjuk, hogy Saára Gyula dr. polgármester rövid idő múlva beadja nyugdíjaztatása iránti kérvényét. O maga jelentette ezt ki. Es pedig azért, mert o maga legjobban érzi, hogy a mostani nehéz idők súlyos terhelnek viselésére már képtelen.

A polgármester által olyan fel-felösszeget jár a helyi káptalan vállalni egy olyan ember, a ki elsősorban az egészségért folytat küzdelmet. Súly Lejos főkapitány Farkas Sándor tanácsos visszaléptek és tekintettel a nehéz időkre, nem óhajtanak hivatalukban működni. A köz-inség viszont a polgármestert állítja mindenféle, a hol felelősséget keres. Hiányzik egy se-ger tisztviselő, egy részük beteges a másik részük a háretéren van, a Nemzeti Tanács nagy és felelősségteljes munkája most már a városi tanácsra hárulnik, neki kell mindenben intézkedni, dolgozni két-három ember helyett s közben tartani a hátát mindenké.

Egészen bizonyos, hogy a közszükségleti helyzetet nem irigyelni való helyze. Óúdiük esztendőre dolgoznak fokozott munkaközeben, két-három ember helyett. Ne csodálja senki, ha az idegeik fölmondták a szolgálatot. Es ne csodálja senki, ha Saára Gyula dr. is fiatalabb vállakra akarja bízni azt a munkaidőt, amelyet o már vállalni képtelen. Tudjuk, hogy nem lehet irigyelni az utódját sem, azonban épen épen érert méltányoljuk Saára Gyula dr. személyes kijelentését, hogy rövid idő múlva

Az ember

szinte szédül attól a gyorsaságtól, amelyet az események követik egymást. Hisz lehetett előre látni, hogy ez lesz a vége, mert hisz ennek kellett jönnie, de a gyorsaságban nem hitt volna senki sem. Október 31-én reggel még azt hittük, hogy a régi rendszerben élünk, de ma megtudtuk, hogy mindez csak a történelemé. Új Magyarország áll előttünk új keretekben, szebb reményekkel.

— A régi rendszerben élünk, de ma megtudtuk, hogy mindez csak a történelemé. Új Magyarország áll előttünk új keretekben, szebb reményekkel. A régi rendszerben élünk, de ma megtudtuk, hogy mindez csak a történelemé. Új Magyarország áll előttünk új keretekben, szebb reményekkel.

— Gyűjtés. Schwarz Soma kereskedő a Nemzeti Tanács által meghatározandó nemzeti célokra (az átvonuló katonák ételmezésére, stb.) gyűjtést indított, melynek eredménye eddig 30831, vagyis harmincezer nyolcszázharmincegy korona. A gyűjtés folytatása és a vagyonosok hozzájárulása annál kívánatosabb, mert a közrend biztosítása és az átvonuló katonák ételmezése sok pénzt igényel. A béke biztosításának céljaira adakozni most mindenkinek, akinek pénze van — kötelessége.

— Temetkezési díjak. Az országos központi átvizsgáló bizottság utasította a törvényhatósági átvizsgáló bizottságokat, hogy saját területükön a temetkezési költségek árát állapítsák meg.

— A mozik megnövekedtek. Hatóságai engedély nélkül három hét óta előadásra hozták a mozikat, de csak felnőttek számára. A helyeknek csak felet foglaltak el. A két előadás között egy órai szellőztetés kötelező.

— Leszerelés. A hivatalos lap tegnapi száma közli a magyar hadügyminiszter rendelkezését a leszerelésre vonatkozólag. A miniszter elrendeli, hogy a leszerelés a lehetőseggel képest gyors legyen. F. hó 11-én és a következő napokon leszerelnek a 23 évesnél idősebb összes legénység és tiszt, továbbá azon iskolai hallgatók, születési évfolyamukra való tekintet nélkül, akik ezen minősültségüket igazolják. Egyelőre vissza maradnak a 23 évesnél fiatalabbak, a tényleges állományu hadidíjazók és jelölték, a továbbszolgáló altisztek és az orvosok. Az utóbbiak

azért, nehogy betegekkel árrasszuk el az országot. Szolgálatban maradnak az önként jelentkezők és a nemzetőrséghez jelentkezők. A szabályosan elbocsátott legénység 10 napi zsoldot és ételmezési váltásigot kap, aki állandó lakhelyen jelentkezik és magát igazolja további 30 napi zsoldot és ételmezési váltásigot fog kapni.

— Áresések. Nagyon érdekes dolog, hogy az árak milyen veszekedeti módon bukfenek most lefelé. A háború elején egy buzafölde (4000 00) Ft. Fehérvárot 3-4000 korona volt. Egy darabig, a míg a háború végének közeli reménye eltűnt, az árak szilárdul állottak. Aztán elkezdtek nyargalni fölfelé. Két évvel ezelőtt csapoktunk össze a tenyereinket és nem győztünk szörnyűködni a csoda fölött.

— Mi lesz a világból? 9000 koronáért adtak el egy buzafölde

— Azonban a pénz halomragyúlt. Egyes gazdák inkább félig meddig belezakadtak a dolgobba, akarhanyan súlyos vesebajt és szívbjait kaptak, annyit dolgoztak, csak hogy a 20-30 koronás napiszámot ne kelljen megfizetni. Kikapotak a ruhából, az aszszonyonép minálunk aig vet valami ruhafélcet, él a régieiből, csak az örült árákat, ne kelljen kiizzadni. Nem vehettek gépeket, szerzőmokat közben azonban mégis eladtak egyet-mást, a miért pénz állott a hához. Kifizették az adóságot. Közben azonban kezdtek nem bízni a pénzben, azért mindenaton túl akartak rajta adni. Így hajtották fel az árakat a csillagokig.

Egy hónappal ezelőtt 80 ezer koronát adtak egy olyan buzaföldeért, amit a háború előtt 3000 koronáért licitáltak el még 3 het előtt is.

Most aztan hirtelenlül leesett a föld ára. Hirre ment, hogy a nagybirtokok parcellázása kilátásban van. Erre a hirre a pénz rögrön behúza a maga eszbigaszarvat és elbujt jó mélyen le a földafára, hogy szentjánoskenyérrel se lehet előrecsalogatni. Ma már 10 ezer koronát se alnak az egyhónap előtti 30 ezer koronás földért.

Okosok veszik. Hiszen minden v-vo csak önmagát károsítja. A pénzre iszonyu szükség lesz rövid idő múlva. Hazajönnek a katnák, lezajlik a háború szállítás, megaylik a kereskedelmi forgalom. A tengerentúlról özönlik felénk a sok nyers ermény, ruhanemű, gépek stb. stb. ennek a megvárásrártások, igen sok pénz kell. Okos ember tehát nem licitálja a földcsészékéig a föld árát csak azért, hogy a szerzettem kómája orri elmé az ő nevére írják a földek Okosabb helyet is talál most majd a pénzének.

Azonban nemcsak a föld ára esett hanyat-homlok, hanem a ruha és egyéb cikkek ára is. Az a posztó, a miért nagy költségére 3-400 koronát fizettek a hadimiliosok, ma már 120 koronáért kapható, azonban holnap még olcsóbb lesz. A barchet máterét 30-60 koronáért centiméterezték, ma pedig szivesen adják 20 koronáért is. A mi aztan még érdekesebb, ezek a posztók és barchettek a

halottaikból támadtak fel, mert a derék kereskedők egy hónapra ezelőtt a mennyel üdvösségükre (de póvíl aru lehet az is) esküdöztek, ilyesmii az 6 boltjukban már nem létezik — és most szerencsésen föltámadott.

— Az Oltáregyesület szentbeszédet ma d. u. 5 órakor Magdics István kanonok tartja a Szezináriumi-templomban. Utána litánia.

— Halálozás. Kovács József t. hadnagy folyó hó 8-an elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz a Szentháromság temető halotus kazájából.

— Ifj. Simon Lajosné szül. Marók Ilonka, f. hó 9-en, 24 éves korában meghalt. Temetése hetén délután fél 4 órakor lesz a Szentháromság temető kápolnájából.

— Szabad az ételkészítés forgalma. A közéletmezési miniszter rendelkezését bocsátott ki, amelyben felszabadította a tej és tejtermék, baromfiak, hus és zsír, vad, megtojás, valamint zöldség, fűszerek és gyümölcsfélék, konzervek, gyümölcslesek forgalmát az ország határain belül. A felsorolt élelmiszerek szállítása tehát nem lesz többé igazolványhoz kötve. Ausztriába, Horvátországba és Fiuméba azonban továbbra is a régi korlátozások mellett szállítható élelmiszerek.

— Nagylelkű adomány. Gerő Jakab a Felmayery-gyár igazgatója a Nemzetőrök céljaira 1000 Kát és az átvonuló katonaszáz ételmezésére szintén 1000 Kát adományozott a Nemzeti Tanácsnak.

— Tessék virsliit venni! Szombati este és vasárnap délután a városi boltban friss-virsliit kaphat. Kilója 16 kor. 40 fillér.

TARCA.

A csataterék romjainak eltakarítása.

A mostani világháború alatt sok millió csákány és ásó szántott tízezer kilométerekre menő mély barázdákat a föld hátába és ahol az ásó meg a csákány nem fogott, ottan villamos körfűrészek segítségével a kőszitták és kőzetet, avagy a legmodernebb robbanószerek repszettették széjjel a sziklatömböket, hogy a küzdő emberek mindenütt szilárdan befészkelhessék magukat a földbe.

Munkás emberi kezeknek kell majd fölépítenie mindazt, amit az ember szeládtombolt.

Nem kis feladatot fog ez rároni a hadviselő államokra, mert hiszen a minden képzeltet felülmutató tusakodásnak romokkal borított csatateréin milliódokra rugó értékek hevernek. Persze ezen értékek legnagyobb része erősen devalválódott, de igen sok anyagnak még ma is megvan a reális értéke, péld. réz, vas, alumínium, bronz, fa, téglá, kő, stb. stb. Természetes dolog, hogy csupán az anyag értékéről lehet beszélni nem pedig a tárgyairól.

Például egy nagy kaliberű ágyúnak a gránátja és annak kilövésé tízezer koronába kerül, míg a csataterén föltalálható rézpesz darabjainak, vas, acél, réz, és alumínium sifatrészeinek az

értéke már csak mindössze néhány koronára rughat.

Amitov a 35-ik hadüzenet után a szörnyű vérengzésnek minden frontja kiadott, az eddig összes hossza kerekén 6000 kilométer tett ki. Tekintettel azonban arra, hogy az ezen frontokon végig futó lövészárkok mögött mindenütt még legalább két párhuzamos védővonallal van kiegészítve és tekintettel arra, hogy a lövészárkok nem egyenes hanem zög zúgos vonalban vezetnek és hogy a védelmi vonalak ezen egymással párhuzamos három állása az összekötő és oldalozó árkoknak, a lövészárkoknak a valóságos hossza a 6000 kilométert messze meghaladja.

Erre vonatkozólag hozzávetőleges számítások alapján a következő eredményre jutunk:

A front egyesenes hosszának haromszoros (három párhuzamos állás 6000 km.)	10.000 km.
A görbületekre, harántárokra, kitérőkre stb.	15.000 km.
Az összekötő árkok hálózata	15.000 km.
Megközelítő utak tűzvérségi fedezékek óvóhelyek, aknafolyosók löszerraktárak stb.	10.000 km.
	61.000 km.

Az ellenséges állások hossza hasonló számítás alapján 61.000 km.

Összesen: 122.000 km. Vagyis a lövészárkok és más célra kiemelt összes árkok

hossza összesen százhuszonkét ezer kilométerre rughat egy állásnál. Figyelembe kell vennünk azonban azt, hogy ilyen esetben a föld alatt három méterrel állás is van kiépítve a tulajdonképpeni állás mögött.

Ha tehát csupán egyetlen egy ilyen tárhely állást számítunk még hozzá a fenti összeghez úgy a kiásított árkok hosszát legalább is 344.000 km-re kell tennünk. Ha egy lövészárkok mélységét átlagosan 2 méterre, szélességét pedig 1 méterre vesszük, akkor a hadakozó feleknek összesen 488 millió, azaz kerekén fél milliárd köbméter földet kellett kiemelniük. És ez a horribilis szám még mindig nem az igazi, mert hiszen az offenzívák alatt elhagyott állások stb. még nem is vettük figyelembe.

De nemcsak a hadviselő feleknek asói és szákmányai, hanem a nagy tűzvérségi tömegeknek remboló munkái is nagyban hozzájárultak a csataterék földfelületeinek átváltoztatásához. Egy német statisztikus igen elfogadható alapon kiszámította, hogy a háború első 3 éve alatt a tűzvérségek gránátjai — mintegy 600 millió köbméter földet vágtak ki helyükből.

Vagyis összesen 1100 millió köbméterre tehető az a földmennyiség, amelyet a háború után elyegengetni, az az kiásott árkokba és kivágott gránátöltésekrebe visszahelyezni kell. Ezt a borzasztó nagy tömeget csak akkor tudják iga-

zán értékelni, ha meggondoljuk, hogy pl. a Panama csatorna átvágásánál 9 év alatt a géptechnika minden eszközevel összesen 200 millió köbméter földet emeltek ki. Tehát csak az ötödészézt annak a szintén hatalmas mennyiségnek a lyet a világháborúnak első négy évében a küzdő felek produkálnak.

Ha hittel adunk azon komoly szakmunkák adatainak, melyek a Panama csatorna építésével foglalkoznak úgy csupán ötszörsően kell vennünk azokat, hogy megtudjuk a következőket:

A világháború folyamán kiemelt 1100 millió köbméter föld egy olyan irtózatoss nagy mennyiség, hogy a földkerekségnek összes hajói. (A háború előtti hajóállomány) csak — huszonötöszi teljes megrakodással volna nek képesek azt elszállítani. Ha pedig vasúti kocsikra akarnánk azt fölrakni, úgy egy olyan hosszú tehervonatra lenne szükség, mely a földgömböt az egyenlítőnél 14 szer körülré. És hogy ezt a hosszú vonatot megzabssa is tudjuk hozni, ahöz a gözmozdonyoknak egy oly hosszú láncolatára lenne szükség, amely négyszer olyan hosszú lenne, mint az Európai kontinensen keresztül vezetó egyes vonal — Gibraltár és az Ural hegység között.

Más számokkal kifejezve pedig azt mondhatjuk, hogy meg a legkedvezőbb viszonyok mellett is egy teljes éven keresztül 1 millió munkást venne

Madárijesztők városunkban. Ezt is megértük. Tegnap délután egy pityókás „hadnagy” vezetésével bevonult Fehérvárra ő alak. Köztük egy amazón. Legérdekesebb alak volt az exotikus külsejű „radikális párti” ifiúr. Ennek az apróbbakat még a fotografus masinája se vette volna be. Ez a zöld ruhájú gyermek is felcsapott hadügyminiszteri „kedélycsillapító”-nak. Leutazott hozzánk az újraszülött ösi városba. Nemcsak azért jött, hogy meglássa, miből lesz a csebegek, hanem kedélycsillapító. O a zöldfülű és társai: a beszoptott vitéz úr, meg a „rosszul lett” vitéz úr, meg a nyevés hölgy, meg az egész karaván. De milyen karaván! — Hanem a küldetésük nem sikerült, mert a kedélyeket nem csillapították, hanem tüzeltek. Igazak pusztá megjelénésükkel. Soha a Nemzeti Tanácsnak oly lázas ülése nem volt, mint mikor e karaván letár gyalták. Hat alaposan éj lettek intezve, letartóztatva, kilógtatva.

Lehet, hogy az erélyesen viszszaülött „kedélycsillapító” társaság” hamisított igazolványokkal utazgat, lehet, hogy valóban kirakodóleg, De „ha valódiak,” akkor csak valódi madárijesztők, mert *elriasztják a béka galambjait.* Ilyen alakok nem alkalmasak a kedélycsillapításra. Nagyon kérjük a Hadügyminisztériumot, hogy nekünk ilyen kedélycsillapítókat ne utalványozzon. Mert ha ilyen „radikális párti” ifiurakat látunk, akkor nekünk nem a kedélyünk csillapul, hanem a fényerünk viszkén. Pedig mi most belső békét akarunk s ezen ügyekszünk, hogy kölcsönös megértéssel, az ellenetek simifásával a békét s a ren-

det biztosítsuk. Mi ezt elintéztük, Ilyen, hazlag; nem féllesek idegen „kedélycsillapítókat,” akikről esetleg kistól, hogy kontrarofradalmi társaság, vagy inkább kedélycsillapításban „uzzó” társaság.

— Miről lehet megismerni a magyar repülőgépeket? Az osztrák-magyar hadsereg repülőgepei tudvalevőleg fekete keresettel voltak ellátva, amiről azokat könnyen fel lehetett ismerni. A hadügyminiszter rendelkezéseiről, a fekete keresetet leheire festették be. Aok a repülőgepek tenak, amelyek fehér keresettel díreltak a város és vidék felett, nem ellenséges, hanem magyar repülőgépek.

— Jótékonyag. A zeneiskola „Lauschmann Gyula emléké” napja javára, újabbon Neumann Aladárná 20 K és T. Nagv József 50 kor. adakoztak. A gyűlés előtt négy óráig napig 1270 korona. Adományokat folytatónlagoson közzététel Augstaz Hermann Lisztó a zeneiskola igazgatója, Petőfi u. 2. szám. I. em. 14. ajtó.

— Dr. LÓWY MÁRK székesfehérvári ügyvéd, ügyvédi működését Varkörút 14. szám alatt régi iróasztalviségében (Altalanos Bank és Takarékpénztár épülete) ismét megkezdte.

— Széna vagy bármilyen szálas takarmányra a helybeámen-telepnek 260 lora részére sürgősen szüksége van. Ertesztim a gazdaközönseget, hogy bármely kisebb tételekben is azt teljanián szíveskedjenek, melyért a lehető legmagasabb ár lesz készpénzesen szűllet azonnal megterve. Haza-lias üdvözléssel a *Mentelep parancsnoksága.*

— Dr. Falvai Jenő orvos rendelést Kossuth u. 6 szám alatt megkezdte.

Veszünk magyar hadikölcsönt Altalanos Bank és Takarékpénztár r. t. Székesfehérvár.

— Bojtorján hajszesz nagyonbessz hajspólo, erősíti a haj gyökereit s szűnteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. Baromfi kolera elleni Serum kapható: Szűts Robert, gyógyszertárban, Karoly király-ter.

Színház.

A Hejehuja báró operettet. — A melnyeke zenéjét Ascher Legő komponálta — tegnap este mutatta be a színházulat. Ez volt az első est, hogy kineve a minden jegy elhogyon” tablát. A szövege nem stíleemes, de a zenéje szép. A szereplők közül kiemelhetjük Falussy, Vidalius, Németh Irén, Gulyásné Ligeti, Pataki, Doktor és Mészé Margit játékat. A közönség vege derült hangulatban volt és a tanok és felvonások-utan sokok tapsolt a szereplőknek.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Vandergold k. a este: Hejehuja báró.
Hétfő: Ózsi vinar.
Kedd: Hejehuja báró.
Szerda: Hotel Impenz.
Csütörtök: Bőreges.
Péntek: Hejehuja báró.
Szombat: Szókimondó asszonsyag
Vasárnap: d. u. Postásim és-huga este: Szókimondó asszonsyag.

Mozi.

Henny Porten remek filmdrámája „A más térje” kerül szombatra és vasárnap az Uránia műsora. Ez a dráma a művésznő egyik legkedvesebb alkotása. Telvé gyönyörű természeli felvételek sorozatával, főúri vadászatok és ünnepélyekkel. Előadások kezdeté szombaton 6. és 8., vasárnap 3 előadás 4, 6 és 8 órakor.

A Székesfehérvári Öreghegyi Hegyközség t. tagjainak.

A hegyközség választmányja f. évi november hó 7-én t. meg-ülésében kimondotta, hogy a hegyközség területén, a személy és vagyon biztosság megóvására fegyveres éjjeli őrség szervezését kívánatos.

Az ezzel járó költségek önkéntes hozzájárulással fedezhetőek.

Felhivom tehát a hegyközség t. tagait, miszerint a megjelent cél elérésére szolgáló önkéntes adományjaikat, a gyűjtéssel megbízott Almássy János, Kistemeti István, dr. Kerekes Lajos és dr. Kövessy István v. tagoknál mielőbb leadni szívesek legyenek.

Székesfehérvár 1918. nov. hó 8.
A választmány megbízásából
Dr. Kövessy István
v. elnök.

Székesfehérvár, szab. kir.-városi rek. irató ügyosztálya.
10670-1018. tan. szám.

Hatósági hirdetés.

Az Országos Közelelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 1917. 1918. száma rendeletével közzéte, hogy előreláthatólag nem fogja indni a város ellátatlan lakosságának hüvelyesükből jelentkező igényeket illetően, hanem az ellátatlan lakosság hüvelyesükből jelentkező igénybevételeit s felhatalmazot arra, hogy az ellátatlan lakosság hüvelyes szükségletének fedezésére a termelők hüvelyes feleslegait hatóságilag igénybe vegyen.

Felhivom ennél fogva a termelőket, hogy hüvelyes (bab, borsó, lencse,) feleslegeiket folyó évi november hó 25-ig a rekvirálóügyszólt hivatalába (Zichy ház II. emelet 1. ajtó) a hivatalos órák alatt jelentseék be.

Tájékozásul közlöm, hogy a háztartási szükséglet az egész gazdasági évre fejenként babból 8, borsóból 3, lencséből 3 kg. Vétési szükséglet soros vétésnél 1 at, holdanként babból, borsóból 76 kg. lencséből 70 kg. Tengeri közé vétéshez 26 kg. Az ezzel felvett első mennyiségek tehát rekvirálás tárgyai s mint ilyenek bejelentendők.

Székesfehérvár, 1918. október 29.
Dr. Saára Gyula sk.
— polgármester.

lénybe a harcterek földjeinek rendezésére. Már — pedig a viszonyok egyáltalán nem monhatók kedvezőnek, mert hiszen előbb a legalaposabban föl kell tartani a területet, és még ezután is igen sok akadály és nehézség merül föl.

— Az alakozott részek és óvó-árok, főtávok, foszterek, stb. mindenütt fagerendékkel vannak kiducolva vagy pedig betonnal kiépítve. Ha egy ilyen óvóhely ducolására csak 50 drb. fakeretet számítunk, akkor az összes frontokon beépített kb. 300.000-re tehető óvóhely stb. mintegy 600 millió ilyen gerenda keretet tartalmaz. A betemetési munkálatok előtt előbb — ezeket minél ki kell szedni és elhordani, a betonozott részeket pedig még ezt megelőzőleg föl kell robbantani, hogy a föld művelését erősen gátoló betonömbök és beöntör-melések elhordhatók legyenek. Igen nagy gondot fog okozni az állások előtti akadályok el-árolváltása is, melyek már már csupán egy össze vissza kuszált drótgolyómagyból, elhajlított vasoszlópokból, szétlőtt cölöpökből és gerendákból állanak.

Hozzávetőleges, de teljeszen reális számítások alapján az összes állások előtt beépített drótoknak a hosszát a saját és ellenséges első vonal előtt, il-

letve az első véd-íml-övben 20 millió kilométerre, a második és harmadik állások előtt összesen ugyanannyire, vagyis mintegy 40 millió kilométerre teljenek. Ezzel a drótmenet-szával a földet az egyetlen körülményben, az elhordást követően, ezenkivül ez az ezerföldművelési acéllal vannak sűrűn beverve. Gondoljunk csak arra, hogy pl. az arrami csatában maguk az angolok 4 nap alatt 4 millió granátot lötek ki, míg pl. 1870-71-ben, a németek az egész hadjárat alatt csupán mintegy 700.000 lövést adtak le agyúkból.

Egy svéd szaklap kimutatta hogy a háború első 30 hónapjában Verdun körül 1.350.000 tonna súlyú acéleső esett le egy egész szűk határral bíró területre. — 1350000 vasúti kocsi rakományt tenna ki ez az acél-tömeg. Nyilvánvaló dolog, hogy mielőtt egy ilyen granátverte földet művelés alá vesszük, okvetlenül meg kell tisztítani azt ettől az acélmagoktól.

Szakemberek már afölött is vitatkoznak, hogy ezen „granátékkal megdolgozott” föld termelőképessége mily arányban befolyásoltatott?

Egyesek attól fének, hogy a föld felszínéről teljesen eltűnt a

humus és így természeténél fogva még mások eppant ellenkezését állítják, hogy a minden-gőzökkel mélyebben szántó granátok ekké a föld termékenységi erősen fokozni fogja.

A helyreállítás, illetve a feltakarítás nagy munkája az annak elvégzésére szükséges szűk területet, a föld háború utáni sok és nagy munkája fog meg adótni a pusztulásnak kitérve volt és kitért területeken. Pld. a birtokok határait is újból fog kelléni megalapítani, mivel a régi határjelek a telekkönyvekkel együtt is naggyobbá megsemmisültek. Egészen új települések fognak keletkezni, mivel a csataterék felül, sőt még városai is legnagyobb részét már csak a térképben szereplő nevek, mert a valóságban romok és kőhajmazóknál nem egyebek.

Kütfőnösen Verdun, Somme, Arras környéke több mint 50 km. szélességben csak egy sívár-pusztaságnak nevezhető.

Adjunk hátat az Istennek, hogy bennünket idáig megkímélt ettől a pusztulástól és a helyreállítás nagy gondjától, meg munkájától. Az oroszok kárpát betörése és az iszónomani pusztulás ugyszólván csak kös-toló volt, mert az igazi pusztulás a termékeny és gazdag francia, olasz és belga földön található.

A rekvirált fürdőkályhák pótlására a legjobb minőségű hegesztett fürdőhengereket

igen jutányos árrban szerel: **Soós Sándor,** vízvezetési vállalkozó, Nádor-u. Telefon 306.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 318-10371.1918 sz. határozata folytán ezennel pályázatot hirdetek a város közigazgatásában megüresedett alábbi állásokra:

Egy VIII. fizetési osztályba sorozott főpénztárnoki, két IX. fizetési osztályba sorozott kerületi orvosi, egy IX. fizetési osztályba sorozott árvaszéki jegyzői (közgyámi)

egy IX. fizetési osztályba sorozott számvevői (számvizsgálói) és

egy XI. fizetési osztályba sorozott számtisztviselői állásra.

A főpénztárnokot a két kerületi orvost, az árvaszéki jegyzőt (közgyámot) és a számtisztviselőt a város törvényhatósági bizottsága folyó évi november hó 28-án tartandó rendes havi közgyűlésén fogja megválasztani, míg a számvevőt (számvizsgálót) a város főispánja nevezi ki.

A választás illetve kinevezés hatálya a kerületi orvosi, a számvevői és a számtisztviselőknél életfogytiglan, a főpénztárnoki és az árvaszéki jegyzői állásoknál a legközelebbi tisztújításig tart.

A két kerületi orvos magángyakorlatot folytathat, de csak oly mérvben, amennyire ezt hivatali elfoglaltságuk megengedi.

A pályázati kérvényeket folyó évi november hó 25-én délelőtt 12 óráig a városi közigazgatási iktató hivatalban kell benyújtani és a kérvényben igazolandó az állásokra megkívánt és a törvényben előírt képesítés.

A város szolgálatában nem álló pályázóknak egyszéki bizonyítványt és jelenlegi alkalmazásukról felvett hatóságuktól szolgálati bizonyítványt vagy ha a pályázók közszolgálatban nem állottak, tartózkodási helyük szerinti illetékes hatóságuk által kiállított erkölcsi bizonyítványt kell csatolniuk.

A város szolgálatában állók közül azok, akik ezen állások betöltésénél tekintetbe jöhetnek, de pályázati kérvényüket beadásában katonai okokból akadályozva vannak, úgy tekintetnek, mint ha pályázati kérvényüket beadták volna.

A megválasztott, illetve kinevezett tisztviselőknél az 1912. LVIII. tc. B táblázatában a VIII, IX, illetve XI fizetési osztályokra előírt és nyugdíj jogosultsággal egybekötött fizetés és lakbér, valamint a város törvényhatósági bizottság által visszavonásig megszavazott városi háborús pótlék jár.

Székesfehérvárott, 1918. évi november hó 6-án.

Dr. Saára Gyula polgármester.

A keresztény magyarországi központi lapja az Alkotmány Bpest VIII. Szentkirályi u. 28 B. Előfizetési ára negyedévre 22 korona.

Hirdetmény.

A haza törvényes be rendezéséhez a mindenkinek érdeklében fekvő személy és vagyonbiztonságot s ezzel a haza további boldogulásának ügyét szolgálja a csendőrség is, amelynek értékes szolgálatai iránt az ország s annak hatóságai eddig is megérdemelt elismeréssel viselkedtek.

Sajnosan kellett azonban öröszülni a legközelebbi napokban történt oly eseményekről, midőn a csendőrséggel szemben oly bátor magatartás tanúsítottat rendbontó elemek által melyeknek következményekéül az illető csendőrök, sőt egész őrsök szolgálati működésére megbénítottak sőt teljes lefegyverzése is erőszakosan eszközöltetett.

Amíg a csendőrség a nemzet kormány rendelkezéseit hűen tartózkodó engedelmességre és hűségre az esküt már letette s ezáltal úgy a nemzeti kormányzatnak, mint a közhatóságoknak továbbra is törvényszerű végrehajtó szervéneként működni van hivatalos, ezen szolgálatában pedig minden egyes csendőr a jó erkölcsi honpolgárok támogatására van utalva: felhív a népkormányt s egyben utasít mindentén, hogy a csendőrségnek törvényes hatáskörében kifejtett közbiztonsági tevékenysége elő gátat ne emeljen, hanem a közrend, a személy és vagyonbiztonság megőrzésének érdekében a csendőrséget közérdekekből támogatni honpolgári kötelességének tartsa.

Budapest, 1918. november 3.
Battyány sk. belügyminiszter.

Hirdetmény.

1. A megyei rend helyre állítására.
2. A megyei székhelyen működő nemzeti egyesületekkel szemben előfordult eseményekről; s azokat velem reggel 9 órákor telefonon tudassák. E különítmények parancsnokai ügykezzenek létszámukat úgy megerősíteni, hogy a járásukban levő községeknek szükség esetén segílyt nyújthassanak. Rajta lesznek, hogy a létszámviszonyokat ily értelemben szabályozzuk.

3. A járási székhelyeken működő különítményekkel négyes érdeklődjenek a járás körletében előfordult eseményekről; s azokat velem reggel 9 órákor telefonon tudassák. E különítmények parancsnokai ügykezzenek létszámukat úgy megerősíteni, hogy a járásukban levő községeknek szükség esetén segílyt nyújthassanak. Rajta lesznek, hogy a létszámviszonyokat ily értelemben szabályozzuk.

4. A megye székhelyén erősebb tartalékok szervezünk, s lehetőleg járművekről gondoskodunk, hogy a veszélyeztetett területek idejében elérjük, ha a járási székhely ereje nem volna

elrendő rend helyre állítására.

5. A megye székhelyén működő nemzeti egyesületekkel szemben előfordult eseményekről; s azokat velem reggel 9 órákor telefonon tudassák. E különítmények parancsnokai ügykezzenek létszámukat úgy megerősíteni, hogy a járásukban levő községeknek szükség esetén segílyt nyújthassanak. Rajta lesznek, hogy a létszámviszonyokat ily értelemben szabályozzuk.

6. A megye községei meg nem állítottak a nemzeti egyesületek, felszólítandók a járási különítmény aival, hogy haladéktalanul szervezzenek meg saját különítményeiket, különben a más községekből elhírvított rablók támadásait vonják magukra.

Az egységes szervezést célzó utasításaimat, melyek minden különítményre vonatkoznak, a saját utján adom közre, s kérem az k lelátás-erővel teljesíteni.

7. Néplátási hivatalomat a 10-es házaszámok között minden esetben be, ahol a csendőrszolgálatot szervezek. Teljes számadom 75.

8. Az illetékes szervezők rendelkezéseket a közigazgatási hatóságok tudatják.

9. Rögtönözni alkalmasságnál elköveti utasítanak a sűrűdások. Köteleességemként tartom azok leggyorsabb elintézését.

Mezős Endre vez. bizt.

241.1918. közz. szám.

Arverési hirdetmény.

Néhai Viniçay Ignác házgyatékai ügyében ezennel közzhírré teszem, hogy a nevezett, hagyatékához tartozó különböző házi ingóságokat és a székesfehérvári 7543 számú betétben foglalt ingatlanokat (ház kert az Almássy telepen) folyó hó 18-án nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladom és pedig az ingóságokat a helyszínen (Almássy telepen) délelőtt kilenc (9) órákor az ingatlanokat pedig ugyanezen napon délután három (3) órákor hivatalos helyiségemben (Nádor utca 6.) Az árverésre vonatkozó bővebb felvilágosítást közzgyezői iródban adom meg.

Székesfehérvár 1918. évi november hó 8-án.

Dr. Horváth Kálmán kir. közjegyző.

TŐZSDE ügyekben és mindennemű **ÉRTÉKPAPIROK** vételére és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyokra, valamint értékeinknek biztonságát szempontjából, minden irányban készséggel szolgálatot szakszerű tanácsokkal és felvilágosítással a **Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság** értékpapir-osztálya, Budapest, IV., Magyar u. 3.

APROKIRJÉTESEK.

Akácvirág és kőszénmező kisnyelben is kapható. Pódermann meher. Pálya-utca 28.

Egy lovás ponyva fogat szép szerkesztéssel, 4 üléses kocsival eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Cisztercián rendház (Nádor u. 8.) jűtöt s mindenest kereszonnai belépésre. Jelenkezést elleged a házgondok.

Munkásokat vesz le a háló alkalmazására, a mag. lútház vezetősege.

Fűza-vevő földelgozása kószaknak elvállalták. Öreg u. 1. szám alatt. Etyvös Béla.

Szülő, öt évtályos, hajlékal Fama-dűlőben eladó. Erdéklődni lehet: Varkórut 41.

Pergetett méz kisnyelben is kapható: Varkórut 41.

Lakos utca 7. számú ház eladó. Tudászkodni a városi kápusnál lehet.

A móri erdőbe munkások eladó munkára keresetnek jelenkezni lehet: Tüzelt és Erdőanyag Fergalmi R. T. nál.

Jo karban lévő összekapható gyermekkosci eladó. Gaztelep-utca 31. szám.

Egy buncsa eladó. Saru-utca 10. Szentáner-S. számú ház szabadkezelt eladó.

Baranybéléses bűnda Perzan galériával eladó. Kovács Ignác-nak Kgyvó utca 29.

Egy fekete női ruhát és egyéb ruhát eladó Kert u. 22.

Egylovas kocsi és kocsistól eladó. Öreg-utca 4.

Használt munkástűhák selyemsál, női tejkabát, virágok eladók. Mancz János-utca 11.

Takarmanýrépa felszedése restért kiadatik. Sörpince utca 15. Almássy.

Elismert, jömenő üzlet eladó. Bővebbet illatszer, Kossuth u. 4.

Két darab szép fekete leány ruhát borjával együtt eladó. Budai u. 11.

Érték női és gyermek ruhát, egy pár csizma, több ruhát és egy főd kőricsászar eladó. Felső királyos 27.

Nagyobb mennyiségű repa eladó. Havranek József-u. 31. sz.

Többféle használt női ruha eladó. Jancsár utca 19. szám.

Jokaban lévő Stigl zongora, ágy, éjjeliszekrény, vasmosó, inganygybetés, loszórmaszok, szekrény, faramástűk eladó. Tudakozódní lehet Ybl Miklós-utca 8. a házmesternél.

Egy teljesen új fűdeles Esterházy-kosci eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mánia-színház
Szombat és vasárnap november hó 9. és 10. én **HENNY PORTEN** legszebb filmjei **A M Á S FÉRJE** főúri dráma partórcé vadászatokkal 4 felvonásban. Nagyszabású pótműsor! Előadások: 6 és 8 órákor. Vasárnap: 4, 6 és 8 órákor.